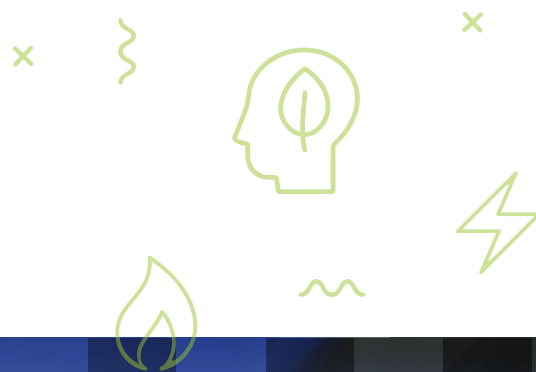

tuinbouw
jongeren

GAS IS ALLES?!

WAAR KRIJG JIJ ENERGIE VAN?

JAAARBOEK 2022

MAG IK NOG
TUINDER ZIJN?

Wouter Duijvesteijn
Boyond Chrysant

HET SMALLE
PAD VOOR EEN
TUINBOUW-
PROFESSIONAL

Jan van den Ende
RSM, Erasmus Universiteit

VOORWOORD

BAM! Plots waren die torenhoge gasprijzen daar. Waar we van tevoren met z'n allen nooit dachten dat deze ontwikkeling zich door zou maken, gebeurde het toch. Inspelen op nieuwe scenario's, daar zijn we de afgelopen twee jaar goed in geworden. Maar deze ontwikkeling heeft een grote impact op veel tuinbouwbedrijven. Naast stijgende energieprijzen zien we tegelijkertijd ook een toenemende aandacht voor duurzaam ondernemen, schaalvergroting en de opkomst van investeringspartijen. Bovendien pakte onze Max de titel Wereldkampioen in Formule1. Het zal je misschien niet verbazen dat we daarom dit jaar kiezen voor het thema: "Gas is alles?! | Waar krijg jij energie van?"

Wat is het eerste wat in jouw hoofd op komt als je het jaarboek ziet? In deze editie hebben we geprobeerd om actuele onderwerpen die op dit moment spelen te belichten met energie als uitgangspunt. Net zoals voorgaande jaren hebben we weer verschillende personen en/of bedrijven benaderd, die in onze optiek, goed aansluiten bij het thema. We hebben ingezet op het thema in de breedste zin van het woord. Wederom zijn er dit jaar leuke columns uitgekomen. Bovendien zijn verschillende partners benaderd om een bijdrage te leveren aan het jaarboek in de vorm van advertenties. Via deze weg willen we alle personen en bedrijven bedanken die een bijdrage hebben geleverd aan dit jaarboek. Namens het bestuur van Tuinbouw Jongeren Oostland en Westland wensen wij je heel veel leesplezier!

INHOUD

- 3 Voorwoord
- 5 Aan het woord: Jurrian van den Beukel
- 7 Aan het woord: Pieter Ammerlaan
- 8 TJW jaaroverzicht
- 12 TJO jaaroverzicht
- 30 Tuinbouw Jongeren NIEUWSoverzicht
- 55 Spelregels klaverjassen

Columns

- 17 Wouter Duijvesteijn
- 19 Danny van den Berg
- 20 Kayleigh Ammerlaan
- 23 Maurice van Veldhoven
- 27 Sjors van der Helm
- 29 Ad van Kester
- 33 Henk de Jong
- 35 René Gomersbach
- 37 Stefan van Vuuren
- 38 Jan van den Ende
- 43 Gerard G. van der Sar
- 48 Gerrit van Gelder

Uitgever

Tuinbouw Jongeren Westland & Oostland
info@tuinbouwjongeren.nl
bestuur@tuinbouwtoekomst.nl

Bestuur Westland

William van den Berg, Jurrian van den Beukel,
Jochem den Bleker, Joyce Groenewegen, Marino
Noordam, Leander van Onselen, Rick van Schie, Jim
Schoenmaker, Tim Prins, Joost Vogel en Jeff Zuidgeest

Bestuur Oostland

Pieter Ammerlaan, Marco van Adrichem, Marc van der
Arend, Sandra Hogervorst, Tom van Koppen, Leon van
Mil, Kim Oosterom en Mike Zuidgeest

Aan dit nummer werkten mee

Jurrian van den Beukel, Joyce Groenewegen,
Leon van Mil, Marino Noordan, Leander van Onselen
en Jeff Zuidgeest

Design en productie

SPEAX | creative minds

ONDERNEMEN IN HET NIEUWE NORMAAL

Wilt u ook in deze tijden op een slimme manier blijven ondernemen? Doe dan uw voordeel met de dienstverlening van Flynth. Wij kunnen u als ondernemer op diverse vlakken adviseren en ondersteunen. Neem contact op met uw adviseur of kijk op: www.flynth.nl/coronamaatregelen

FLYNTH *pal naast u*
adviseurs • accountants

Met 60 vestigingen in heel Nederland zijn we daar waar u onderneemt.

AAN HET WOORD

JURRIAN VAN DEN BEUKEL

2022 – Een nieuw jaar

Naast een nieuw jaar ook een nieuwe voorzitter van Tuinbouw Jongeren Westland. Hoog tijd om mijzelf even voor te stellen. Mijn naam is Jurrian van den Beukel. Ik ben 28 jaar jong en werk bij SV.CO, waar ik me bezighoud met techniek en ontwikkeling. Ik ben getrouwd en onlangs vader geworden van Jet. Sinds kort heb ik het voorzitterschap van Tuinbouw Jongeren Westland van Arthur van der Meijs overgenomen.

Een nieuw jaar breekt aan... Wat zal dit jaar ons brengen? Dat wat ons beloofd is nadat alle vaccinaties gezet zouden zijn, ziet er toch iets minder rooskleurig uit dan vooraf gehoopt. Het schakelen, of juist niet, in deze pandemie lijkt binnen de Nederlandse tuinbouw wel normaal te zijn geworden. Waar vorig jaar veel kwekers in paniek schoten en teeltplannen aanpassen, gaat het nu gewoon allemaal gestaag door.

Een nieuwe pandemie is aangebroken: ik noem het 'de energie koorts'. Een verschijnsel wat we nog nooit hebben meegemaakt... Gasprijzen boven de €1,- zijn toch onwerkelijk? Vandaar ook de zeer bijpassende titel van dit jaarboekje: 'Gas is alles'. Als je het op z'n Westlands zegt klinkt het vrij ondoordacht maar als je er over nadent kun je jezelf afvragen: is gas alles?

We leven in een maatschappij die zich door wil ontwikkelen, op persoonlijk vlak maar ook als ondernemer. Altijd stappen vooruit blijven zetten zonder al te veel om te kijken. Bedrijven gaan samenwerken en bedrijven groeien en ontwikkelen zich om steeds innovatiever en duurzamer te zijn. Dit is iets wat de maatschappij van ons verwacht maar wat je in de huidige energiemarkt ook wel flink aan het denken zet. Zijn we echt wel zo duurzaam en is fossiele brandstof de toekomst? Is mijn bedrijf bestand tegen zulke schokken in de markt en wat is het beeld dat de maatschappij van de tuinbouw heeft?

We hopen jullie in dit jaarboekje weer stof tot nadenken te geven. Een heel mooi en vruchtbaar 2022 gewenst!

GROEI MET ONS MEE!

MPS
Sustainable Quality

Sedex®

GENIETEN VAN DE NATUUR. IEDEREEN. VOOR ALTIJD. EEN BLIJ MILIEU. DAT IS ONZE DUURZAME MISSIE.

Wij zijn een innovatieve organisatie op het gebied van duurzaamheid. Dit is al ruim 75 jaar een belangrijk onderdeel van Bunnik Plants en deze ervaring stroomt door naar Bunnik Creations. Dit zie je terug in de groene kamerplanten en toonaangevende producten die zorgvuldig worden samengesteld. Wil jij deel uitmaken van deze missie en werken binnen een innovatief en ervaren

bedrijf? Wordt dan een van onze Top collega's. Bij ons kent iedereen elkaar en helpt iedereen elkaar leren, groeien en ontwikkelen. Wij werken met zelf organiserende teams. Je mag het dus vooral lekker zelf bepalen. Samen met jouw team. Een zee aan vrijheid en verantwoordelijkheid en steengoede bedrijfsfeesten.

Enthousiast geworden? Kijk dan op www.werkenbijbunnik.nl

AAN HET WOORD

PIETER AMMERLAAN

Beste leden,

2022 is aangebroken en terwijl ik dit voorwoord schrijf zitten we helaas weer in een lockdown. Het Covid-19 virus ontwricht ons dagelijkse leven nog steeds flink. Dachten we van de zomer en begin van het najaar de piek gehad te hebben, bleek dit toch niet het geval. Ook voor de tuinbouw zorgt dit voor extra uitdagingen het komende jaar.

Naast Covid-19 is er nog een ander thema zeer actueel binnen onze tuinbouwsector: energie. De onvoorspelbare gas- en energiemarkt van afgelopen maanden was en is bij zowel de tuinders als de toeleveranciers het gespreksonderwerp van de dag. De fluctuaties op de markt zorgden voor veel stof tot nadenken bij ondernemers. De een heeft zijn voorraden veilig vastgelegd voor de komende maanden, de ander is acuut zoekende naar de beste oplossing om het bedrijf draaiende te houden. Beoogde nieuwbouwinvesteringen werden geparkeerd en teeltstrategieën herzien.

Afgelopen jaar was ook voor Tuinbouw Jongeren Oostland weer uitdagend. Eind maart organiseerden wij onze laatste "digitaal tuinen bij." bij Bright Plants in Berkel en Rodenrijs. De behoefte aan weer eens een fysieke bijeenkomst was groot en we waren

maar wat blij dat we dit begin juni weer eens konden organiseren na bijna anderhalf jaar. Er volgden nog vijf fysieke bijeenkomsten in 2021 en ook werd de eerste binnenlandse tuinbouwjongerenreis een feit. In plaats van de landsgrens over te gaan, vertrokken 20 enthousiaste jongeren richting Brabant en Limburg om de tuinbouw daar van dichtbij te bekijken. Ondanks de geldende maatregelen voelden deze reis voor velen weer als vanouds, interessante en leerzame verhalen in combinatie met de tuinbouwgezelligheid. Helaas nam Covid-19 tegen het einde van het jaar weer de overhand, waardoor het 'Klaverjas in de kas' aan het einde van het jaar niet door kon gaan.

2022 belooft weer een jaar te worden waarin de tuinbouw niet stil zal staan. Met "*Gas is alles?!, Waar krijg jij energie van?*" zetten we komend jaar weer een actueel thema centraal. Welke beslissingen zullen er gemaakt moeten worden om future-proof te blijven en waar ligt jouw individuele kracht binnen de sector? We zullen het thema vanuit verschillende invalshoeken uitlichten aan onze leden. Afsluitend wens ik iedereen een productief en succesvol 2022 toe!

2021 TJ WESTLAND JAAROVERZICHT

FEB

Management drives als hulpmiddel voor bedrijfsvoering

Op maandagavond 22 februari vond de eerste ledenavond weer plaats. Na het grote succes van de eerste digitale ledenavond met Rabobank, hebben we dit succes doorgetrokken in samenwerking met Flynth. De avond stond in het teken van management en leiderschap. Waar krijg jij juist energie van? En welk gedrag vertoon je onder druk? Pieter Vellekoop en Claudia Speksnijder, beide werkzaam bij Flynth, vertelde ons er alles over.

AUG

'Ff tuinen' bij Huub van Leeuwen en Van der Lugt Lysianthus

Na een lang wachten, mochten we dan eindelijk weer een fysieke bijeenkomst organiseren en dat deden we! We begonnen de zaterdagmiddag bij Huub van Leeuwen met een duidelijke rondleiding van Bart over de verschillende soorten en het kweken van onder andere hortensia's. Vervolgens waren we welkom bij het nieuwe bedrijf van Van der Lugt Lysianthus. Ook daar gingen we de kas in, met een wat ander klimaat dan dat we die middag gewend waren. Een mooie middag waarbij we veel hebben kunnen zien van de verschillende bedrijven.

Op bezoek bij de winnaar van de Tuinbouw Ondernemersprijs

Maandag 1 november vond het bezoek aan de winnaar van de Tuinbouw Ondernemersprijs plaats. De prijs is afgelopen jaar, maar ook in 2021 uitgereikt aan Telersvereniging Prominent. De avond vond plaats in het nieuwe pand van Growers United. Na een opening van TJW voorzitter Arthur van der Meijs was er een korte introductie van directeur Jan Opschoor. Vervolgens werden de 70 jongeren verdeeld in groepen en rondgeleid door het hele pand door de verschillende medewerkers van Growers United.

NOV

JUL

De weg naar het retaillandschap

Maandag 12 juli kwamen we online bij elkaar voor de ledenavond marketing & branding in de tuinbouwsector. Want hoe vinden onze producten, groentes, planten & bloemen, de weg naar de consument? En wat is daar allemaal voor nodig? Tijdens deze avond vertelde Miranda van Kester & Gert-Jan Tamerus ons meer over de marketing & branding in de sierteelt en groenteteelt. Want verschillen die zijn er zeker! Waar het deel van de sector springt in nieuwe businessmodellen als e-commerce, zien we in de groenteteelt de toenemende aandacht voor trademarketing en de relaties met retailers.

SEP

Topsprekersavond "Anders denken"

Na 2 jaar zonder Topsprekersavond was het eindelijk weer zo ver en hoe?! Afgelopen maandag waren ruim 120 Tuinbouw Jongeren van Westland en Oostland aanwezig bij de zesde editie van de grootste TJ-avond van het jaar. Het World Horti Center was goed gevuld en samen met diverse sprekers werd het een inspirerende en vooral ook een gezellige avond!

we love tomatoes

Samen groeien. Dat geeft ons energie!

De ondernemers achter het tomatenmerk Prominent bouwen samen aan de toekomst. Samen groeien betekent doorontwikkelen, kennis opbouwen en samen ondernemen. Met als resultaat het volautomatische verpakkingscentrum van Growers United in Maasdijk, waar iedere dag duizenden tomaten verpakt worden. Dat geeft deze mannen energie.

VORST

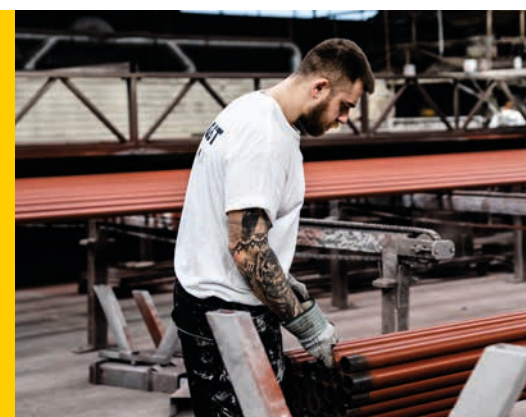
H HORTICULTURAL
COATINGS AND
APPLICATIONS

VAN DER HORST BLIJFT INNOVEREN

In ieder tuinbouwbedrijf zie je onze producten terugkomen; onze verf(behandeling) op verwarmingsbuizen en constructiematerialen.

De afgelopen 45 jaar hebben wij een coating ontwikkeld die duurzaam is en past in de hedendaagse globaliserende, groene wereld. Zonder dat we inleveren op kwaliteit!

Wil je meer over ons weten of ben je benieuwd naar de mogelijkheden? Bezoek onze website voor meer informatie.

Mercuriusplein 4a
2685 LP Poeldijk - Holland

T +31 (0) 174 - 240 531
F +31 (0) 174 - 248 939

www.rvdhorst.nl

TJ OOSTLAND 2021 JAAROVERZICHT

MRT

Digitaal tuinen bij... Bright Plants

Vanwege de aanhoudende coronamaatregelen kon de 4de editie van het 'Digitaal tuinen bij...' niet uitblijven. Deze keer waren we digitaal welkom bij Bright Plants in Berkel en Rodenrijs waar Donny van der Burg samen met z'n ouders het bedrijf aan de Noordeindseweg runt. Hij nam ons mee in de omschakeling van snijrozen naar potplanten en vooral waarom de omschakeling. Op het bedrijf worden nu Mandevilla, Skimmia's en stamrozen gekweekt. De rondleiding was live te volgen via Facebook en voor wie er niet bij kon zijn is het nog terug te kijken op de Facebookpagina en website.

JUN

Tuinen bij... Carayo Peppers en Jac Oudijk Gerbera's

Op 5 juni was het eindelijk weer zover een fysiek 'tuinen bij...'. We waren die dag welkom bij zowel Carayo Peppers in Berkel en Rodenrijs als Jac Oudijk Gerbera's in Moerkapelle. Op beide locaties deden TJO leden Pim van Velzen (Carayo Peppers) en Laurens Oudijk (Jac Oudijk Gerbera's) het woord. Bij Carayo Peppers wordt op 5 hectare verschillende soorten pepers en paprika's gekweekt. De geogste pepers worden afgezet aan Nature's Pride waar men verwacht dat de vraag naar pepers de komende jaren rustig zal stijgen. Bij Jac Oudijk Gerbera's hebben we in de kas een heel kleurenpalet aan Germini's gezien met een assortiment van ruim 65 verschillende soorten welke in de verwerkingsruimte in diverse verpakkingen worden verwerkt richting de eind klant. Op beide bedrijven werd het bezoek afgesloten met een gezellige borrel.

SEP

Barbecue bij... Van den Berg RoseS

Op zaterdag 4 september was het weer tijd voor een fysieke 'Tuinen Bij...' bij Berg RoseS in Delfgauw. In de kantine werden wij ontvangen door Arie van den Berg. Arie begon de middag met een presentatie over de geschiedenis van het bedrijf. Naast dat het rozen kweekt in Nederland heeft het een productielocatie in Kenia en China. In Kenia produceert het bedrijf op ongeveer 55 hectare klein bloemige rozen voor het supermarkt segment met de ambitie om hier in de komende jaren verder door te groeien in areaal.

In 2007 opende Berg Roses een teeltlocatie in China, op ongeveer 1800 meter boven zeeniveau. Vorig jaar is besloten de kwekerij in China te verkopen aan het Australische beursgenoteerde bedrijf Lynch. Na het interessante verhaal van Arie was het tijd voor een rondleiding door het bedrijf.

De middag werd afgesloten met een heerlijke barbecue van De Koning, gesponsord door Berg Roses. Onder

het genot van een welverdiend biertje werd er heerlijk gegeten. Als afsluiter kwam De Schepper langs om ijsjes te scheppen als toetje. Al met al een zeer leerzame en bovenal gezellige Tuinen Bij..!

APR

Thema avond Management Drives & ALV

TJO heeft op 21 april i.s.m. Flynth adviseurs en accountants een thema avond georganiseerd met als thema Management Drives als tool om organisaties en teams te ontwikkelen en versterken. Hierbij ging de algemene leden vergadering aan vooraf waarbij Marco van Adrichem de jaarcijfers besprak.

Aansluitend namen Claudia de Ruiter-Speksnijders en Pieter Vellekoop ons mee in de huidige ontwikkeling van tuinbouwondernemingen en de toepassing van management drives in teams en in organisaties.

JUL

Tuinen bij... Montisplant Zuidplas

Op zaterdag 10 juli waren wij te gast bij Montisplant Zuidplas in Moerkapelle. De middag begon met een openingswoord door eigenaar Niels Van Den Berg die ons vertelde over het ontstaan van het bedrijf en de huidige situatie. Montisplant, gespecialiseerd in het kweken van diverse soorten vaste en groene planten waarvan Campanula en Helleborus de twee grootste teelten zijn. Na het openingswoord zijn wij de kas in gegaan voor een rondleiding. In de kas kregen wij de diverse teelten te zien en de middag werd gezellig afgesloten met een borrel op 1,5 meter.

SEP

Topsprekersavond 2021

Na 2 jaar zonder Topsprekersavond was het eindelijk weer zo ver en hoe?! Maandag 27 september waren ruim 120 Tuinbouw Jongeren van Westland en Oostland aanwezig bij de zesde editie van de grootste Tuinbouw Jongeren avond van het jaar. Het thema van de avond was "Als je denkt dat het niet anders kan, denk dan opnieuw." Met een topspreker gericht op Anders denken, drie panelleden en dagvoorzitter Rob Veenman was het een inspirerende en gezellige avond in het World Horti Center.

OKT

Tuinbouw Jongeren Reis 2021

De Gemeente Lansingerland, WUR en Delphy organiseerde samen een thema-avond. Tijdens deze avond kwam de Horti Science Visie en het Horti Science Park Lansingerland aanbod.

Vanuit het terug kijken werd er vooruitgekeken naar de rol van het Horti Science Park in de toekomst.

Gemeente Lansingerland wil haar kracht als kennisintensieve glastuinbouwgemeente verder ontwikkelen. Ze werkt met ondernemers en inwoners aan een 'Horti Science Visie', die de basis moet vormen voor richtinggevend glastuinbouw onderzoek en toekomstplannen op thema's zoals onderwijs, werkgelegenheid en ruimte.

OKT

Thema-avond Horti Science Park

De Gemeente Lansingerland, WUR en Delphy organiseerde samen een thema-avond. Tijdens deze avond kwam de Horti Science Visie en het Horti Science Park Lansingerland aanbod. Vanuit het terug kijken werd er vooruitgekeken naar de rol van het Horti Science Park in de toekomst.

Gemeente Lansingerland wil haar kracht als kennisintensieve glastuinbouwgemeente verder ontwikkelen. Ze werkt met ondernemers en inwoners aan een 'Horti Science Visie', die de basis moet vormen voor richtinggevend glastuinbouw onderzoek en toekomstplannen op thema's zoals onderwijs, werkgelegenheid en ruimte.

NOV

Tuinen bij... Wubben Nootdorp B.V.

Zaterdag 13 november was er een Tuinen bij... Wubben Nootdorp. Paul Wubben gaf de rondleiding en af en toe sprong zijn zoon en TJO lid Kevin Wubben in om het verhaal van zijn vader aan te vullen. De rondleiding begon bij de amaryllissen waar het bedrijf een oppervlakte van ca. 5.000 m² van beteelt. Paul gaf uitleg over de teelt van de amaryllissen waarbij onderwerpen als bloei-inductie, raskeuze, arbeid en klimaat aan bod kwamen. Verder teelt het bedrijf op 15.000 m² Nerine's. Dit is een teelt waar er maar 3 commerciële kwekers in Nederland van zijn! We kregen te horen hoe het gelukt is om de Nerine's van een voorjaarsbloem naar een jaarronde teelt om te vormen. Ook werden we meegenomen in de uitdagingen van de teelt zoals het jaarlijks moeten rooien van de bollen om een goede bloei het jaar daarop te krijgen. Helemaal op de hoogte van alle ins en outs over Nerine's en de amaryllissen was het tijd borrelpraat.

WE BRING VITALITY

Veel van onze medewerkers zijn opgegroeid in en tussen de teeltkassen van bloemen en planten. We hebben hier op jonge leeftijd al de passie ontwikkeld voor sierteeltproducten. We zijn trots op "onze" kwekers en voelen ons thuis tussen de planten: het brengt ons geluk en vitaliteit!

Wij voorzien onze klanten dagelijks van een breed assortiment kamer- en tuinplanten van een hoge kwaliteit. Onze productspecialisten stellen dit assortiment samen bij geselecteerde kwekers. Onze accountmanagers stemmen dit af op de klantbehoefte. Zij zijn gespecialiseerd in het bedienen van de verschillende afzetkanalen per land. Of het nu voor de klanten van een bouwmarkt, supermarkt, tuincentrum of bloemist is. Voor ieder afzetkanaal stellen zij met onze productspecialisten het juiste assortiment samen.

Samen met onze leveranciers willen wij een duurzame keten inrichten, waardoor we de consumenten in Europa de mogelijkheid bieden om op een verantwoorde wijze dagelijks te genieten van al het mooie dat de natuur ons te bieden heeft; het vergroenen van de leefomgeving, zodat een ieder, net als wij, dagelijks de vitaliteit kan ervaren die planten brengen!

Postbus 562 • 2675 ZV Honselersdijk • Nederland
Telefoon +31 (0)174 - 612 323 • Fax +31 (0)174 - 612 324
plants@hamiplant.nl • www.hamiplant.nl

Kasdek krijten - Kasdek coaten - Kasdek reinigen
Gewas en steenwol uitruimen
Ontsmetten - Grondbewerking - Graafwerkzaamheden

VAN VELDHOVEN
MACHINAAL LOONBEDRIJF

Laan van Adrichem 4 - 0174 513 202 - vanveldhoven.nl

BAAN*

www.werkenbijstolze.nl

*Wij bieden een hele leuke baan bij een groeiend en internationaal bedrijf met veel ontwikkelingsmogelijkheden en leuke bedrijfsuitjes.

Er was eens een tuinder... Tuinderbouwbedrijven zijn de laatste 100 jaar gevormd tot heel efficiënte bedrijven die producten kunnen maken die eigenlijk niet eens zoveel duurder zijn geworden in de tijd. Eigenlijk enorm bizar dat we met elkaar zo efficiënt kunnen zijn.

Wouter Duijvesteijn
Beyond Chrysant

MAG IK NOG TUINDER ZIJN?

Van buitenaf is het niet te begrijpen dat energiekosten per meter enorm zijn en dat producten vaak per eenheid steeds minder water, energie, arbeid kosten. Dat is eigenlijk heel erg duurzaam. Een veel besproken begrip dat eigenlijk niet veelzeggend is.

Tijden veranderen. Dat merk je als we ineens gaan communiceren over de hoge gasprijzen en hoe dat van invloed op ons is. Dat heb ik van het jaar ook via de media gedaan. Je denkt er dan over na hoe we als sector het beste in beeld komen. Ik heb gesproken over de transitie van gas naar stroom, die wij als tuinbouwbedrijven niet direct kunnen maken. Zelf vond ik dit een duidelijke boodschap die begrijpelijk zou moeten zijn.

Wanneer je dan op internet reacties terugziet, dan merk je dat de boodschap niet eens in goede aarde valt. Wij, tuinders, blijven volgens de mensen 'gasverslinders'. En een groot deel van de samenleving zou ons tuinders het liefste uit Nederland zien vertrekken. Feiten zijn blijkbaar niet genoeg.

Om in de toekomst in Nederland nog tuinbouw te houden zullen we niet alleen het verhaal anders moeten vertellen, maar ook mee moeten bewegen met

de maatschappelijke ontwikkelingen. Misschien moeten we wel terug naar seizoensgebonden teelten en meer gaan nadenken over ons energieplaatje en gebruik van de beschikbare bronnen. Dit meebewegen gaat ons misschien ook helpen met andere problemen zoals ziektedruk, tekort aan beschikbare grote percelen en het lokaal producten verkopen. Zelf proberen wij als bedrijf mee te bewegen en zijn wij bijvoorbeeld reststromen aan het hergebruiken. Papier maken van plantenvezels was makkelijk. Momenteel zijn we aan het kijken of we afval kunnen omzetten in voeding en weerbaarheid voor onze planten. Het is grappig hoeveel er eigenlijk mogelijk is. We staan pas aan het begin....

Dus 'gas erop' is de oplossing! Met deze mentaliteit kunnen wij zelf meer product maken voor een lagere kostprijs. De volgende stap wordt volgens mij beter omgaan met wat we beschikbaar hebben. Mooie lekkere en gezonde producten maken en daarmee ook maatschappelijke problemen oplossen. Denk aan arbeid, afval en het bijdragen in de lokale energievoorziening. Dan krijgen we klanten in de regio terug en zorgen we ervoor dat we onze 'Licence to produce' behouden.

Wij beschermen de groei en opbrengst van uw gewas. For safe keeping.

Houweling Group is een betrouwbare partner in glastuinbouw. Voor scherm- en reinigingsmiddelen, biociden en biostimulanten. Onze eigen productielocatie in Roemenië, internationale distributie en assortiment werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen zorgen voor een totaalpakket voor kwekers.

Kijk op houweling.com.

Klappolder 104
2665 LP Bleiswijk

houweling.com
+31 88 1210 400

Houweling
group

Nooit eerder heb ik zo vaak als in de afgelopen maanden gehoord: “Wat doet de gasprijs?”. Alle lezers hebben die vraag inmiddels wel gesteld of gekregen. “Ondenkbaar”, was die hoge prijs schijnbaar. Maar persoonlijk sta ik er niet echt van te kijken. Althans, wel van de prijs, maar niet zozeer dat het ondenkbaar is.

Danny van den Berg
Aardwarmte Vogelaer
& GeoPower Oudcamp

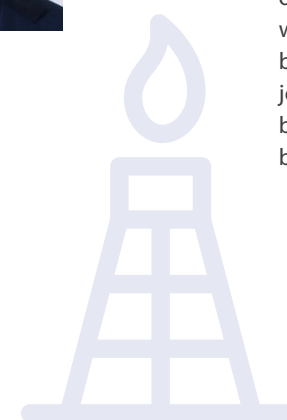

Ergens vroeg in het vorige decennium werden de pioniers in de aardwarmte sector vanuit een leerstoel geopolitiek geprezen voor hun behoefte om onafhankelijk te zijn van aardgas. Toen was er ook al ervaring was met instabiele prijzen. Toegegeven, met deze nieuwe toepassing van bestaande technologie zijn we ook nog zoekende. We werken er iedere dag nog hard aan om aardwarmte wat meer voorspelbaar te maken. Voor de prijs van aardgas, daar zijn de lange termijn contracten er om het voorspelbaar te maken. Voor 2024 en 2025 is de prijs namelijk nog redelijk. Maar voor de korte termijn (0-3 jaar) overheerst vooralsnog die ondenkbare realiteit.

Hier, in een tijd dat we echt wel even twee keer achter onze oren moeten krabben als we zeggen dat iets ondenkbaar is, proberen ik en velen met mij sinds een aantal jaar onze draai te vinden in het bedrijfsleven. De volgende crises zijn ook al geïdentificeerd, en daar rollen we langzaam maar zeker in: personeelstekorten, energiebelasting op WKK's, torenhoge inflatie, extreme weersomstandigheden. Ik begin een beetje het gevoel te krijgen dat wij, jongeren, de komende vijf tot tien jaar bezig zullen zijn met het blussen van brandjes.

Die crises vormen een risico voor de continuïteit van onze bedrijven, en niet ieder nieuw brandje kunnen we aan zien komen. Maar vooruit proberen te kijken is noodzakelijk. Op die manier maken we het voor onszelf voorspelbaar. En de volgende stap, het vermogen om je aan te kunnen passen, wordt steeds belangrijker. Wij worden daar op dagelijkse basis mee geconfronteerd, omdat we onze bedrijven voor de toekomst veilig proberen te stellen.

Niet te vergeten, iedere crisis biedt ook absoluut kansen. Voor keuzes tussen robotisering of flexibele arbeidskrachten zal een middenweg gevonden moeten worden. Voor betaalbare energie moet een mix van verschillende bronnen worden ontwikkeld. Het antwoord hierop vinden we in innovatie, ofwel een beetje creatief denken. En dat versnelt als de nood hoog is. Als wij nu, met crisis op crisis, die creativiteit omzetten naar het bedenken van oplossingen en durven te investeren in nieuwe technieken en manieren van werken. Dan kijken wij misschien over een jaar of tien wel tevreden terug op al die crises. Waar het allemaal wel niet goed voor was. Met dit in het vooruitzicht, wie krijgt daar nu geen energie van?

DUURZAAM IS GEEN BEGRIP MAAR EEN MINDSET

Ammerlaan The Green Innovator was en is een pionier op het gebied van geothermie. Wij kweken per jaar ruim 1 miljoen grote groene planten in allerlei soorten en variëteiten voor de vergroening van onder meer woonkamers en kantoren. Daarnaast heeft Ammerlaan in 2019 hun nieuwe geothermie bron in gebruik genomen. Behalve de eigen kwekerij van zes hectare, voorzien wij ook een groot aantal andere kwekers(24) van aardwarmte met een oppervlakte van ruim tweeënzeventig hectare. Verder houden wij 543 appartementen in Pijnacker-Noord, Stanislas College, Zwembad en Sportcentrum De Viergang duurzaam warm.

Met de warmtebronnen besparen we ruim 25.000 ton aan CO₂ en zijn wij een belangrijk element in de terugdringing van het CO₂-overschot dat algemeen wordt gezien als 'de schuldige' van aarde-opwarming en klimaatverandering. Voor volgend jaar staat ook nog een investering in

1750 zonnepanelen op de planning. Hiermee verlagen wij onze toch al negatieve footprint nog meer. Duurzaamheid en samenwerking zijn bij ons sleutelwoorden. De wereld wordt misschien individualistischer, maar je moet wel samenwerken om verder te komen. De potplanten hebben aan de CO₂ uit de buitenlucht voldoende om te groeien (geen extra toediening door gas verbranding) en met de betonvloer kunnen we heel goed uitkoelen. Aardwarmte was voor ons dus de beste optie. Het is mooi dat we ook collega-telers er blij mee kunnen maken. Zo kunnen we hen een duwtje geven richting een groene toekomst. Daar is een duurzame relatie voor nodig. Uiteindelijk is duurzaamheid de kurk waar het bedrijf op drijft. Wij hopen doormiddel van veel aandacht te vestigen op het CO₂ neutraal opwekken van energie dat meerdere bedrijven zich aansluiten aan aardwarmte projecten zodat de wereld beetje bij beetje duurzamer wordt.

“Denken in mogelijkheden geeft je energie. Als er een wil is, dan is er altijd een weg.”

Kayleigh Ammerlaan
Ammerlaan The Green Innovator

Growing for the future!

Beekenkamp Group bruist van de ideeën, lokaal en bij grote internationale projecten. Door continu onderzoek blijven wij innovatief. Beekenkamp Group bestaat uit: Beekenkamp Plants, Beekenkamp Verpakkingen en Deliflor Chrysanten.

Wij hebben branchegerichte afdelingen zoals de teelt, productmanagement, veredeling en laboratorium, maar ook algemene afdelingen zoals planning, productie, marketing, customer service, financiën, inkoop en IT.

Kom jij het verschil maken?
Kijk op onze website voor de vacatures.

WWW.BEEKENKAMP.NL

Created with Passion

Sterk in ontwikkeling van nieuwe tomatenrassen

Axia is een innovatief veredelingsbedrijf dat gespecialiseerd is in het veredelen en ontwikkelen van tomaten zaden voor de beschermde teelt. We hebben een toegewijd programma voor de high tech tuinbouw, met en zonder belichting.

Ons veredelingsprogramma kenmerkt zich door een sterke focus op smaak en gezondheid, tezamen met een hoge productie.

Kijk voor meer informatie op onze website en volg ons op social media.

Burgemeester Elsenweg 53
2671 DP Naaldwijk
The Netherlands
T +31 (0)174255255
info@axiaseeds.com
www.axiaseeds.com

Innovatie. Kwaliteit. Duurzaamheid.

Van der Knaap Groep levert natuurlijke bewortelings- en groeimedia voor de professionele tuinbouw. Samen met onze klanten ontwikkelen we duurzame en kwalitatief hoogwaardige producten en diensten.

In de afgelopen veertig jaar zijn we uitgegroeid tot een groep van bedrijven met wereldwijd ruim zeshonderd medewerkers, vestigingen in Nederland en verkoop- en productielocaties over de hele wereld. Wij willen blijven doorgroeien. Groei jij met ons mee?

PRODUCTIE & TECHNIEK

SALES

KWALITEIT & INNOVATIE

Kijk voor onze vacatures op www.werkenbijvanderknaap.nl

NOG NOOIT EEN BURN-OUT GEHAD? WERK JE WEL HARD GENOEG?

In een wereld die langzaam aan het doordraaien is moet de mens deze dagen weerbaar zijn tegen allerlei invloeden van buitenaf. De prikkels van buitenaf en de verleidingen in de vorm van afleiding liggen op de loer om je focus te verliezen en te verdwalen in je eigen wereld.

Kijk eens om je heen? Zie je nog veel blij, energieke mensen die zich over straat voortbewegen? Ben jijzelf je bed uitgesprongen en huppelend op weg gegaan naar de volgende uitdagingen die voor je liggen deze dag?

Bewegen geeft energie, maar dit moet je wel hebben ervaren. Bewegen is de essentie van het leven. Wanneer je niet meer beweegt ben je dood. Het bewegen is in de loop der jaren minder vanzelfsprekend geworden. Onze omgeving zorgt ervoor dat wij steeds minder hoeven te bewegen, want alles is maar een muisklik bij je vandaan.

Op het gebied van beweging betekent dit een generatie met een eenzijdige motoriek en een grote kans op blessures. Een zogenaamde "GENERATIE SLAPJANUS" dreigt te ontstaan die de weerbaarheid en energie missen om echt 'gas' te geven. Een generatie die door een veranderende omgeving steeds minder beweegt en een meer en meer inactieve leefstijl ontwikkelt. Deze generatie zit veel achter een scherm en hun sociale leven speelt zich af op hun zakcomputer, de mobiele telefoon. Kunnen wij de omgeving nog zo ingericht krijgen dat we uitgedaagd worden om te bewegen? Is het nog mogelijk het tij te keren van een grote groep mensen met een ongezonde

leefstijl en een grotere kans op chronische ziekten. In de tuinbouw kunnen we niemand missen en is het vinden van vitale, gemotiveerde en energieke mensen een grote uitdaging. Om dit te realiseren moeten de tuinders hun krachten bundelen. Zo moet worden ingezet om de mensen beweging te laten ervaren en het tuinders vak als een fysieke training te laten voortbestaan.

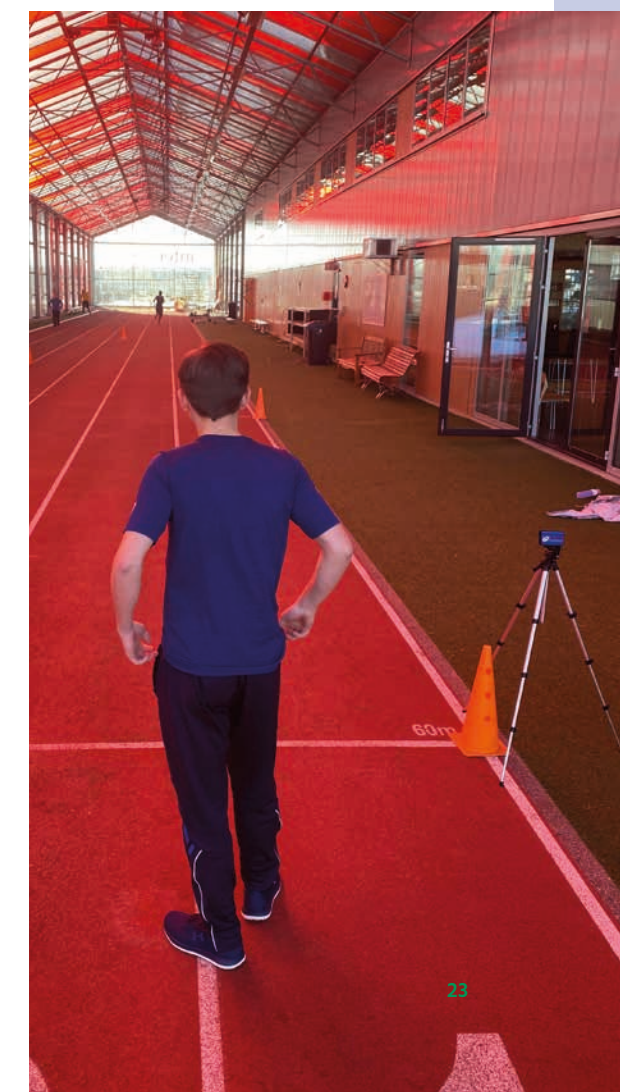
Een beetje een tuinder was vroeger veel lichamelijk in de weer, meestal langer dan van 8 tot 5. Inmiddels zie ik tuinders met 'zachte afwashandjes' op mijn spreekuur. Veelal blijkt het vak tuinder voornamelijk van achter de computer te worden uitgevoerd en ook in deze sector is bewegen naar de achtergrond aan het verdwijnen.

Het is tijd om beweging terug te brengen in onze samenleving. Tijd om toekomstige generaties weer te leren wat zweten is. Tijd om deze generatie in te laten zien dat ze niet perse lui zijn, maar enorm gemotiveerd om weinig te doen....

En laten we wel wezen; van bewegen krijg je het warm. Dit betekent dat je de verwarming niet hoeft aan te zetten. En juist dat is met de huidige gasprijs mooi meegenomen.

Ga een rondje lopen of fietsen... HOP, HOP... Gas d'r op!

Maurice van Veldhooven MBA
Sportfysiotherapeut AdFysio

Voor al uw technische installaties op het gebied van water, elektro, licht en klimaat

Dé specialist in tuinbouwtechniek

 HORTICOOP
TECHNICAL SERVICES
WWW.HCTS.TECH

Afvalcontainers — razendsnel besteld en geleverd.

Grote of kleine hoeveelheden afval af te voeren? Berg verhuurt een groot assortiment afvalcontainers in de maten van 3 t/m 40 kuub. Voor elk project is er een afvalcontainer op maat. We denken graag met u mee over het efficiënt benutten ervan.

Ruimte scheppen.nl
AFVALCONTAINERS | SLOOPWERKEN | RIJPLATEN

BERG **BERG Sloopwerken V.O.F.**
T 0174 512 172
info@ruimtescheppen.nl

Pritec Techniek en Montage B.V. is al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in het leveren en onderhoud van land en tuinbouwmachines. Officieel dealer van Stihl en van Honda

Het betreft o.a.

- * Gras/robotmaaiers van Honda en Stihl
- * bladblazers, heggenscharen, bosmaaiers en doorslijpmachines ect van o.a. Stihl en Honda
- * Compressoren van Renner, Airpress
- * S spuitapparatuur van Empas en Puls-Fog
- * (SKL) keuringen van apparatuur/gereedschap
- * Trilplaten e.d. van bv Wacker-Neuson of Lumag
- * cleaning systems van DIBO

Tevens zijn wij gespecialiseerd in watersport en het leveren en onderhoud van diverse in- en outboard motoren

Wij zijn gevestigd in De Lier. De Kijckerweg 120 (Tel. 0174 - 513 571)
en in Schiedam, Jan Evertsenweg 24 (Tel. 010-2108088)
www.pritec.nl (voor openingstijden zie website)

Florpartners
betrokken tuinbouwprofessionals

Onze grote drijfveer is om de positie van de tuinbouwsector te versterken. Er liggen grote kansen om beter te organiseren en beter samen te werken.

Dichtbij de natuur. Eindeloos inspirerend. En van grote waarde voor de maatschappij. Florpartners is thuis in de tuinbouw. Vol overgave en met ongeremde nieuwsgierigheid helpen wij ondernemers en overheden in deze sector.

Door als onafhankelijke expert complexe vraagstukken te vertalen naar een duidelijk plan, leggen wij het fundament voor groei en ontwikkeling. Een heldere strategie die we in nauwe samenwerking met onze klant op excellente wijze uitvoeren. Daarbij verliezen we het totaalbeeld nooit uit het oog.

www.florpartners.nl

Globe Plant ...met zorg opgekweekt!

Globe Plant Groeit...

September 2022 openen wij onze tweede locatie, zo kunnen wij nóg betere zorg aan uw plant verlenen!

Globe Plant bv | Veckdijk 62b 3237 LV Vierpolders | +31 (0)181 40 90 90 | www.globeplant.nl

OVER DE MUUR?

In 1983 bracht Klein Orkest "Over de muur" uit. Een classic over de fysieke scheiding tussen Oost- en West Berlijn, als toonbeeld van de koude oorlog en tegenstellingen tussen communistisch Oostblok en vrije westen. Uiteindelijk bleek het ook een muur in verval, want 6 jaar en 6 dagen na het uitbrengen van deze single, viel de muur en werd Duitsland herenigd.

Nu, 38 jaar later, kijken we weer naar een muur, nu spanningen tussen Oost- en West opnieuw opleven en geopolitieke keuzes dagelijks invloed hebben op ons bestaan. Deze muur is niet van steen, maar uit sancties opgetrokken en ingevoerd na inname van de Krim en MH17 ramp.

Ondertussen staan we als EU in dit schaakspel ogenschijnlijk schaakmat nu we beperkt gas in voorraad hebben en voor het aanvullen afhankelijk zijn van Rusland. Heb je gas ingekocht voor april 2021 en voor meerdere jaren vooruit, dan zit je ogenschijnlijk goed. Echter de Europese consument gaat in 2022 echt al de gevolgen van deze crisis ervaren en houdt een kleiner budget beschikbaar voor onze groenten, bloemen en planten. Daarbij kan een oorlog in Oekraïne de verstandhouding verder verslechteren en nog meer sancties opleveren. Blijft Rusland dan nog wel open als afzetmarkt of volgt men het voorbeeld van het importverbod voor groenten en gooit men de grens ook op slot voor sierteeltproducten?

We hebben een escape, want als het erop aankomt kan de gasvoorraad in het Groningen-gasveld worden aangesproken en kan in ieder geval levering van gas gegarandeerd worden deze winter. Als het gebruik in dit tempo doorzet, bereiken we dit kritieke punt eind februari en dus kunnen we wachten op het moment dat er een minister op zijn knieën richting Groningen schuifelt om dit besluit aan te kondigen. Waar de gasprijs op dat moment staat is de vraag waar ik met name het hoofd over breek. Dat het in de breedte positief uitwerkt voor onze sector lijkt me echter uitgesloten.

Uiteindelijk kreeg men in Berlijn met wat handgereedschap en spierkracht de muur omver en dus kan een combinatie van iets warmer weer, iets meer LNG uit het Midden-Oosten en iets meer gas uit Groningen ook hier de spreekwoordelijke muur neergehaald. Anderzijds werpt de volgende 'muur' zijn schaduw al vooruit, doordat we richting 2030 wel even 55% energie moeten besparen t.o.v. 1990. Kortom we zullen aan de bak moeten om het verbruik te verlagen, al is het maar om op korte termijn minder afhankelijk te zijn van Russisch gas en op langer termijn een 'license to operate' over te houden. Zou wel fijn zijn als de nieuwe regering, hier ook zijn bijdrage in levert. Zonder steun komen we deze muur niet over namelijk, maar lopen we er keihard tegenop!

Sjors van der Helm
BQurius

Let's
improve
together.

Smarter solutions
for a better and
sustainable future

Let's improve together

Wereldwijd zijn allerlei technologische ontwikkelingen gaande die de hortisector disruptief kunnen veranderen. Het is belangrijk wendbaar te blijven: door krachtenbundeling, inzetten van nieuwe technologieën en samenwerken aan innovaties met telers, leveranciers en startups.

Let's improve together staat voor de manier waarop Royal Brinkman wendbaar blijft; sámen met telers, leveranciers en overige partners. Met gespecialiseerde producten en oplossingen leggen we de focus op de wens van de teler met als doel de tuinbouw wereldwijd te verbeteren.

Kijk voor onze producten en oplossingen
op royalbrinkman.nl

SCHAALVERGROTING STOPT NIET.

Ad van Kester, 47 jaar oud, woonachtig in De Lier. Ik ben operationeel directeur en mede-eigenaar van Agro Care. Wat kan ik vertellen over schaalvergroting? Schaalvergroting stopt niet. Schaalvergroting is iets van alledag en gebeurt in elke sector.

Toen ik in 1995 tuinder mocht worden, bouwden mijn ouders een kas van 3,3 ha. Mijn ouders hadden reeds een kas van 3 ha. Ik was 21 jaar en ons nieuwe bedrijf moest natuurlijk groter worden. Groter was in mijn ogen beter, want betere mensen, specialistischere taken, betere prestaties en lagere kosten. Een jaar later werd het bedrijf uitgebreid naar 5,1 ha.

Er waren mensen die zeiden: 'Dat bedrijf is te groot, dat kun je later niet meer verkopen.' De gemiddelde bedrijfsgrootte was destijds 2ha. Het areaal tomaten in Nederland was 1000 ha bestaande uit 500 bedrijven. Ook toen dronken we wel eens een biertje in de kantine en op een zaterdagmiddag zaten we te filosoferen over de toekomst van het tomaten areaal. Het sommetje ging als volgt:

$$500 \text{ bedrijven} \times 2 \text{ ha} = 1.000 \text{ ha}$$

$$100 \text{ bedrijven} \times 10 \text{ ha} = 1.000 \text{ ha}$$

$$10 \text{ bedrijven} \times 100 \text{ ha} = 1.000 \text{ ha}$$

$$5 \text{ bedrijven} \times 200 \text{ ha} = 1.000 \text{ ha}$$

Zeker de laatste stappen met bedrijven tot 200 ha, konden we ons toen niet voorstellen. Toch zeiden we tegen elkaar: 'Waarschijnlijk gaat het gebeuren.' En als het gebeurt dan wil ik graag deel uitmaken van één van die bedrijven. Wat kun je dan het beste doen? Het is goed om zelf uit de dagelijkse operatie te gaan, zodat je voldoende tijd hebt om te denken over toekomstige stappen. Verder is samenwerken heel belangrijk, want alleen ga je de missie niet volbrengen. Alleen ga je snel, samen kom je verder. Door samen te werken komt er meer kennis en kunde binnen het bedrijf. Het bedrijf wordt groter, je wordt slimmer en je kan dingen efficiënter en professioneler doen.

De leercurve gaat snel, wat je in de ene kas leert, kan je direct toepassen in de volgende kas of teelt. Door de 20 kassen die Agro Care nu in Nederland heeft, leren we 20 keer zoveel als een bedrijf met één kas. Daarnaast hebben we ook kassen in Tunesië, Marokko

en Frankrijk waarvoor hetzelfde geldt. De totale oppervlakte is momenteel 227 ha.

Het voordeel van een groot bedrijf is dat er gemotiveerde mensen willen werken vanwege ontwikkelingskansen en doorgroeimogelijkheden. Een ander voordeel is risicospreiding, want het is nooit zo dat alle kassen in één keer een tomatenvirus hebben. Ook is het zo dat niet alle kassen veel energie nodig hebben. Energie heeft in Tunesië en Marokko bijvoorbeeld veel minder invloed als in Nederland. Een groter bedrijf heeft meerdere benen om op te staan en dat staat stabiel. Het doel is om in 2030 op 1.000 ha te zitten. Dit zal gebeuren door interne groei, kassen bijbouwen, overnames en fusies. Het is leuk en uitdagend om hier met elkaar aan te werken. Voor een buitenstaander lijkt het veel en groot, maar als je er middenin zit, is het alsof je een trap oploopt, elke keer neem je weer een trede en dan is het prima te overzien.

Ik denk dat het gaat lukken en wanneer we het doel bereikt hebben, denk ik dat we het stokje weer wat verder leggen.

Ad van Kester
Agrocare

TUINBOUW JONGEREN

NIEUWSOVERZICHT

Februari 2021

40 miljoen euro schade in glastuinbouw door sneeuw

Maart 2021

Wereldhandel ontwricht na blokkade Suezkanaal

Juni 2021

Agrarische sector: 'Chiptekort raakt land- en tuinbouw'

Juli 2021

FloraHolland rolt beeldveilen bij planten uit

Augustus 2021

ACM geeft FloraHolland groen licht voor Floriway

September 2021

Tuinders slaan alarm over gasprijs

Oktober 2021

Hoge energieprijzen dwingen tot aanpassing bedrijfsvoering

November 2021

Gasunie besluit: WarmtelinQ met havenwarmte komt er

November 2021

Tijdelijke huisvesting bij tuinder wordt mogelijk in Westland

December 2021

Tuinbouw viert winst Max Verstappen

30 miljoen verpakkingen op voorraad

(zodat u er direct over kunt beschikken)

GEWOON
DE SNELSTE
IN GOLFKARTON

De Jong
Verpakking

www.dejongverpakking.com

GAS IS ALLES?! WAAR KRIJG JIJ ENERGIE VAN?

Gas is iets vanzelfsprekends in onze levens. In het Westland zien we alles leven en groeien op gas. Tuinders en telers zouden niet meer zonder kunnen, maar ook in onze golfkartonfabriek in De Lier kunnen we niet zonder. Hitte en stoom wekken wij op met gas, dus ook wij kunnen niet zonder deze energie. Maar waar krijg ik nou echt energie van?

Uit mijn werk in de golfkartonfabriek put ik nog steeds veel energie; als alles naar tevredenheid verloopt, problemen worden opgelost en de werksfeer goed is, geeft dat een echte boost!

Naast het dagelijkse werk gaat mijn hart ook sneller kloppen van Euro95. Als ik over het circuit rijd krijg ik altijd weer kippenvel. Het maakt niet uit of dat op de kartbaan in Strijen is, in de woestijn van Marokko met de Africa Challenge of tijdens de 24H van Dubai.

Ik krijg er energie van als ik die G krachten voel, als ik één ben met de auto, van bocht naar bocht ga of vol gas (Euro95 dus) dat rechte stuk op kom. Leeftijd maakt weinig uit, want ook al ben ik zelf 66, ik rijd nog regelmatig mijn rondjes. Het verschil zit hem misschien nog het meeste in de tijd na de race. Ik heb dan net wat meer tijd nodig om bij te komen dan de jonge garde :)

Met het succes van Max Verstappen zie je terecht steeds meer aandacht komen voor de autosport. Bij MP Motorsport, het team waar ik eigenaar van ben, is het een heerlijk gezicht als het in de voorbereiding op een race krioelt van de jongens en meiden. Meer dan 40 man is dan bezig om al die auto's te prepareren voor een race. Er is zelf een groep coureurs die nog niet eens een rijbewijs heeft, maar wel met ruim 200 km/h over het circuit gaat. Daar krijg ik nou energie van!

Henk de Jong
De Jong Verpakkingen

Rabo Samen Online voor Hypotheken

TJ JAARBOEK 2022 - COLUMN

Met € 200,-
korting op je
advieskosten*

Het gemak van online, én het persoonlijke van Rabo.

Juist in deze tijd zijn een fijn huis en een passende hypotheek extra belangrijk. Daarom is er Rabo Samen Online voor Hypotheken. Daarmee regel je jouw hypotheek gemakkelijk online, maar wel samen met een Rabo adviseur. Zo kun je de hypotheek vinden die bij jou past, zonder dat je de deur uit hoeft.

*Start op [rabobank.nl/hypotheken](https://www.rabobank.nl/hypotheken)

de coöperatieve **Rabobank**

OMARM JIJ DE ENERGIETRANSITIE?

Wat roept dit nu bij jou op? Weet je het nog? Er ligt een klimaatakkoord op tafel waar we als sector ons aan hebben gecommitteerd. De ODE heeft bij veel bedrijven voor vertraging gezorgd om met de energietransitie aan de gang te gaan. Maar de 'ODE heuvel' wordt nu vakkundig gladgestreken waardoor jij als tuinbouwondernemer nu weer direct aan zet bent. De klimaatambities zijn niet weg, worden waarschijnlijk alleen maar groter zoals het er nu voorstaat in Den Haag. Dus wat wordt jouw plan om Parijs te halen?

René Gomersbach
Rabobank

Waar wil jij nu als eerste mee starten? En zit je met je bedrijf wel op de juiste plek of moet je gaan verplaatsen, samenwerken, of ...?

Dit zijn vragen, die je o.a. moet beantwoorden om mee te kunnen denken om die energietransitie van jouw bedrijf versneld te realiseren. En welke doelen stel jij jezelf en jouw bedrijf daarbij? Durf jij jezelf uit te dagen?

Ik snap volledig dat je hier je hersenen over kunt kraken. En zie je hierbij vooral belemmeringen? Of ben jij in staat om out of the box te denken? Of nog sterker: lukt het je om geen box te zien en ben jij een vrijdenker? Dat laatste kan je veel opleveren om van een afstandje eens naar jouw bedrijf te kijken en te filosoferen over hoe jouw bedrijf er over pakweg 10 jaar voor staat. Ben jij die koploper, die fossielvrij kan kweken? Ik weet wel bijna zeker dat die innovatiekracht, om de energietransitie versneld te realiseren, bij de Nederlandse Tuinders aanwezig is! En zeker bij de

jongeren zoals jullie. Kijk maar naar de kracht van de combinatie van Plant Empowerment, Kas als Energiebron en Data Gedreven Telen. Dat levert hoge en goede productieresultaten op. Dit is er gekomen door de innovatiekracht van de Nederlandse Tuinbouw en met name door de jonge vrijdenkers.

Ik wil jullie aansporen om in kleine clubjes met elkaar hierover 'vrijdenkers sessies' te organiseren. Jullie worden niet belemmerd door 30 jaar ervaring. En juist jullie kunnen de oudere, gevestigde orde inspireren en prikkelen. Want dat is nodig om versneld die energietransitie te realiseren op jouw bedrijf?

Vind je uitdaging bij Koppert

Onze droom, jouw droom?

Voel jij je thuis in een duurzame en groene werkomgeving? Houd dan onze vacaturesite www.werkenbijkoppert.nl in de gaten, wij zoeken regelmatig nieuw talent voor onze snelgroeiende organisatie. Staat jouw droombaan er nog niet tussen? Meld je aan voor onze job-alert en ontvang de nieuwste vacatures in je mailbox.

Koppert draagt bij aan het veilig produceren van voedsel voor onze groeiende wereldbevolking. We ontwikkelen en produceren natuurlijke oplossingen die de gezondheid, weerbaarheid en productiviteit van gewassen verbeteren. Dit doen we voor voor de land- en tuinbouw, wereldwijd.

Om onze ambitie te realiseren zijn wij voortdurend op zoek naar betere oplossingen en optimaliseren we steeds onze processen, producten, kennis en services. Hier kan jij een belangrijke rol in spelen! Wil jij werken in een innovatieve organisatie, waar ruimte is voor ondernemerschap en persoonlijke ontwikkeling? Dan zijn wij op zoek naar jou. Wij hechten veel waarde aan samenwerken. Herken jij jezelf? Sluit je dan aan bij onze familie.

We are family.

KOPPERT
BIOLOGICAL SYSTEMS

Tel. +31 (0)10 514 04 44 recruitment@koppert.nl
www.koppert.nl

“AZIJN ALS ENERGIE?”

Jaren geleden maakte mijn vrouw een scriptie over waterstof als energiebron. In die jaren waren wind en waterenergie nog nauwelijks aanwezig en zonnepanelen dat sloeg al helemaal nergens op. Die waterstof fascineerde mij op één of andere manier; hoe is het mogelijk om met water een motor te laten draaien?!

De laatste jaren hebben we in de tuinbouw ook mooie vormen van energie ontdekt die goed toepasbaar blijken te zijn. Zo hadden we een ketelhuis en hebben we nu warmtepompen en waar de gasleiding zat komt nu de aardwarmteleiding binnen daarnaast verdringt LED ook meer en meer de SON-T lampen.

Het grappige van energie is dat wij als kwekers al snel aan een gas, stroom, LED of warmtewisselaar denken (overigens produceert mijn lichaam op dit moment ook genoeg gas als gevolg van een avondje voetbal of beter gezegd de gezelligheid na de voetbal). Toch is de belangrijkste energie de passie en gedrevenheid waarmee wij ons vak uitoefenen.

Veel mensen verbazen zich over de “tuindersmentaliteit”. Waar halen ze de energie vandaan? Tegelijkertijd komen we om 18u thuis en kijken het 20u journaal met onze ogen dicht; De tank (met energie) is dan toch echt leeg.

Onze energie bij Porta Nova komt uit het gezamenlijk dagelijks verbeteren van de processen, maar ook nieuwe dingen bedenken met elkaar. Die nieuwe dingen komen vaak uit het jongere deel van ons team. De laatste jaren hebben we veel jonge gasten mogen verwelkomen en eerdaags mogen we weer een mooi lid aan deze groep toevoegen.

Naast deze jonge gasten loopt er natuurlijk ook een blok ervaring. De ervaren garde, door de wol geleverd, zorgen voor stabiliteit en continuïteit. In sommige discussies worden zij ook nog wel eens met een knipoog de azijnzeikers genoemd. Deze azijnzeikers hebben met hun energie ons bedrijf, maar ook de tuinbouw groot gemaakt.”

Stefan van Vuuren
Portanova

HET SMALLE PAD VOOR EEN TUINBOUW-PROFESSIONAL

Waar wordt een tuinbouw-ondernemer of andere tuinbouw-professional warm van? Een tijd geleden maakte mijn zoon tijdens een vakantie in Nieuw-Zeeland een wandeltocht door de bergen. De tocht ging drie dagen lang over een smal pad dat precies over een bergrug liep. Hij overnachtte in speciale berghutten. Het was een beangstigend idee: het woei stevig ter plaatse en hij zou zo maar aan een van beide zijden naar beneden kunnen vallen. Wat ook niet hielp, was dat zijn bergschoenen niet op tijd waren aangekomen met de post, en hij lokaal een goedkoop nieuw paar had gekocht.

Het perspectief van de tuinbouw-ondernemer van de toekomst lijkt op de situatie van mijn zoon. Hij of zij beweegt over een smal pad tussen twee hellingen. Aan de ene kant de commerciële helling. De onzekerheid rond prijzen, kosten, productiviteit en overheidsbeleid zijn groot, en het gevaar dreigt permanent dat het bedrijf financieel afglijdt. De recente energieprijzen zijn een sprekend voorbeeld. Aan de andere kant de helling van de maatschappelijke eisen. Bedrijven in de tuinbouwsector moeten voldoen aan maatschappelijke verwachtingen over energiegebruik en CO₂-uitstoot, chemicaliëngebruik, arbeidsvoorwaarden, etc. Voor een deel zijn die eisen vastgelegd in overheidsregels. Maar ook als het niet om harde regels gaat, moet de

tuinbouw zeker rekening houden met de publieke opinie. Een kritische hype rond je product kan in korte tijd de markt plat leggen!

Hoe blijf je als tuinbouw-ondernemer of andere tuinbouw-professional overeind op dat smalle pad? Twee dingen zijn belangrijk. Allereerst een flinke dosis energie, optimisme en geloof in de toekomst. Als je niet positief tegenover de uitdagingen staat, neemt de kans dat je gaat wankelen alleen maar toe. Het is goed om te zien dat de tuinbouw jongeren die ik spreek die positieve energie doorgaans zeker hebben. Maar het tweede is zeker zo belangrijk: een brede kennisbasis.

Veel ondernemers in de tuinbouw hebben kun kennis opgedaan in de praktijk. Plant- en teeltkennis, financiën, marktkennis, omgaan met personeel, administratie, etc. werd doorgaans van generatie op generatie overgedragen. De vraag is of dat in de toekomst nog genoeg is. Tuinbouwbedrijven groeien, nieuwe technologie komt beschikbaar (AI, data, sensors, genetica) en ondernemers moeten een strategische koers uitzetten voor hun bedrijf. Het is niet meer planten, oogsten en wachten wat het opbrengt, maar nadenken over hoe je bedrijf eruit moet zien over 5 of 10 jaar om met de markt mee te gaan. Hoe moet je IT en data gaan inzetten? Hoe ga je in je energie voorzien? Welke relatie

heb je met je afnemers? Hoe leer je de consument beter kennen? Moet je uitbreiden, fuseren of overnames doen om met je markt mee te gaan? Moet je investeerders binnenhalen? Hoe ontwikkelt zich het afzetmodel? De uitdagingen voor tuinbouw-ondernemers zijn legio. Voor dit soort uitdagingen heb je als tuinbouw-professional een brede kennisbasis nodig. Niet alleen teeltkennis, maar ook technisch inzicht, en, heel belangrijk, managementkennis.

Het is goed als jongeren in de tuinbouw zich er nu op richten om die kennis op te doen, in opleidingen of cursussen. Zorg dat je je bergschoenen op tijd beschikbaar hebt! En zorg dat je warmgelopen bent voor de uitdagingen van de toekomst!

Behalve de blaren had mijn zoon overigens een geweldige wandeling.

Jan van den Ende
RSM, Erasmus Universiteit

Breeding to feed the world

We zijn altijd op zoek naar talent!

Help jij ons bij de uitdaging om mensen over de hele wereld toegang te geven tot gezonde groente?

Kijk op onze website voor informatie over stages en vacatures. Of stuur ons een open sollicitatie.

enzazaden.nl

Nathalia Langedijk
Researcher Seed Technology

Frestia
We're all about taste

**Jaarrond
topkwaliteit
beschikbaar**

**Familiebedrijf
al vier
generaties lang**

**Specialist
in
specialties**

Frestia BV
Locatie Vogelaar
Locatie Oranjeveld
Locatie Anthuriumweg

www.frestia.nl
info@frestia.nl
@frestia_official

Frestia Portugal
Locatie Malavado

plantise

WE MAKE YOU GROW

 Betrouwbaar

 Beter

 Betrokken

www.werkenbijplantise.com

werken@plantise.com

Santen & Gasille. Makelaars en adviseurs met verstand van heel veel zaken.

U wilt een agrarisch bedrijf kopen of verkopen. Of een ander landelijk object. Als mkb'er zoekt u een nieuwe locatie voor uw bedrijf. Uw tuinbouwbedrijf kan een financiële injectie gebruiken. Of u heeft geld achter de hand en u zoekt een belegging. Verschillende situaties, één makelaar en adviseur: Santen & Gasille.

Gespecialiseerd als we zijn combineren we expertise van glastuinbouw, finance en bedrijfshuisvesting onder één dak. Met medewerkers die experts zijn in hun vak en u van A tot Z begeleiden. Benieuwd wat we met onze kennis van zaken voor u kunnen doen? Neem vrijblijvend contact op.

Uw partner in glastuinbouw en vastgoed

SANTEN **GASILLE**
MAKELAARS & ADVISEURS

Oude Liermolenweg 3, 2678 MN De Lier
0174 - 511 300 • bedrijven@santen-gasille.nl
www.santen-gasillebedrijven.nl

Uw kas perfect in het krijt?

Eén belletje is genoeg:
0174 623 655

www.paulsosef.nl

Ook local hero in het Westland worden?

Een baan
die perfect
bij jou past!

OP WEG NAAR EEN 100% DUURZAAM BEDRIJF

Sinds mijn 26e jaar ben ik ondernemer. Mijn ouders waren tomatenkwekers in het Westland. 25 jaar lang ben ik plantenexporteur geweest. Nu zijn wij importeur van potten, vazen, schalen en manden voor de groene branche. Privé ben ik meer dan 20 jaar penningmeester en voorzitter van Kringloopwinkel De Recycling in 's-Gravenzande geweest.

In 2015 bracht ik een bezoek aan het tropisch regenwoud van Indonesië. Ik leerde dat er voor de productie van onze rotan mandjes, regenwoud verdween. Dit was het laatste duwtje, wat ik nodig had. Ik besloot ons bedrijf om te vormen naar een 100% duurzaam bedrijf. Binnen ons bedrijf hadden we al stappen gezet: ons bedrijfspand, gebouwd in 2014, heeft geen gasaansluiting en is energie- en CO₂-neutraal. Tijdens de bouw is geen tropisch hardhout gebruikt. Twee van onze bedrijfsauto's rijden op waterstof en we bellen met verantwoorde Fairphone's.

Producten, die niet of zeer moeilijk te verduurzamen zijn, haalden we uit ons assortiment. Sortimentsuitbreiding doen we nu vooral met producten, die het milieu niet of minimaal belasten. We proberen daarbij zo veel mogelijk werkgelegenheid te creëren in de armste gebieden van de wereld. Het heeft ons in het begin regelmatig geld en omzet gekost. Nu, 5 jaar later, kennen velen in de branche ons duurzame merk Terima Kasih. Elke maand melden zich mooie bedrijven met de vraag of ze klant mogen worden. We zijn nog niet 100% duurzaam, maar we zijn hard op weg. Onze inzet wordt beloond: sinds 2 jaar maakt ons bedrijf weer een mooie groei door! Leuk hé?

Gas is alles

Deze spreuk voor het jaarboek is heerlijk prikkelend en zet aan tot discussies. Geweldig! Mijn eerste reactie hierop is: 'IS GAS ALLES?'

De laatste jaren zijn de milieuproblemen om ons heen steeds zichtbaarder geworden. Inmiddels zijn veel burgers en bijna alle wetenschappers ervan overtuigd dat ons huidige economisch model en onze huidige leefwijze niet meer houdbaar is. Onze aarde wordt op vele manieren uitgeput en vooral onze verslaving aan fossiele brandstoffen is een urgent probleem. Als we niets ondernemen, zal dit op korte termijn leiden tot een onomkeerbare verhoging van de temperatuur op aarde. Verandering is nodig, al was het alleen maar om ons nageslacht een leefbare aardbol na te laten.

Gelukkig zijn er ook in deze tijden jonge mensen, die ondernemer willen worden! Top! Zij zullen als ondernemer, links- of rechtsom, met bovengenoemde problemen te maken krijgen. Ook zal de maatschappij meer en meer duurzame producten gaan eisen. Voor ondernemers lijken dit bedreigingen. Ik zie hier voor hen juist grote kansen! De Nederlandse land- en tuinbouw heeft al decennia lang d.m.v. innovatie vele problemen opgelost en behoort mede daardoor tot de wereldtop! Door onze bedrijfstak te verduurzamen, blijven we voorop lopen. Jullie zullen voor lastige keuzes komen te staan. Jullie moeten investeren, maar jullie kunnen er ook een goede boterham mee verdienen. Mijn advies: ga met elkaar in discussie over deze nieuwe kansen onder het motto GAS WAS ALLES!

Gerard G. van der Sar
Van der Sar Import

Wij zijn
klaar **voor de**
toekomst!

jij ook?

Mertens is dé totaalleverancier voor de professionele tuinbouw.
Met onze drie pijlers (compleet assortiment, deskundig advies en snelle levering),
bieden we onze klanten al meer dan 65 jaar 'Groeikracht voor ondernemers'.

We zijn een no-nonsens organisatie, denken met je mee en schakelen snel.
Een persoonlijke relatie met jou staat hierbij voorop. Met ruim 35 gepassioneerde
specialisten die door heel Nederland actief zijn, hebben we voor elk vakgebied een
betrokken en vertrouwde expert. Wij zijn thuis in de professionele tuinbouw en lopen
voorop in biologische oplossingen.

Wij staan graag voor je klaar om je het Mertens gevoel te laten ervaren!
En natuurlijk doen we dat ook online: efficiënt, overzichtelijk en snel!

mertens

mertens-groep.nl

alfa accountants
en adviseurs
Overal dichtbij

Overal
dichtbij

Jouw bedrijf, branche en uitdagingen. Wij willen het van dichtbij meemaken. Dat doen we vanuit een landelijke actieve organisatie en vanuit een kantoor dat altijd om de hoek zit. Samen werken hier meer dan 950 specialisten in accountancy en bedrijfsadvisering met brede financiële kennis én specialistische branchekennis.

In jouw omgeving en werkgebied zijn wij op ons best. We voelen ons sterk betrokken bij en geloven in de kracht van het lokale midden- en kleinbedrijf. Daar weten we dan ook alles van. Ontdek het zelf en neem contact op met een Alfa-kantoor in de buurt. Waar je ook bent, wij zijn overal dichtbij.

Alfa Accountants en Adviseurs
Tiendweg 6 088 2532450
2671SB Naaldwijk naaldwijk@alfa.nl

www.alfa.nl

Dé glastuinbouwmakelaar bij uitstek

✓ taxaties

✓ reconstructie

✓ aan- en verkoop

✓ onteigening

✓ advies

VOLLEBREGT BARTEN

Poeldijksepad 5
2675 CL Honselersdijk
(0174) 63 11 31
VOLBAR.NL

VBO **MAKELAAR**

**VOLLEBREGT
BARTEN**

UW TOELEVERANCIER VOOR DE PROFFESSIONELE GLASTUINBOUW

- Meststoffen
- (Biologische) gewasbescherming
- Verpakkingsmaterialen
- Folies & Gronddoek
- Irrigatie materiaal
- Mechanisatie
- Service producten

BEKIJK ONS COMPLETE ASSORTIMENT IN ONZE WEBSHOP:
WWW.BENFRIED.COM

Havecon Horticultural Projects
is uw partner voor [turn-key]
tuinbouwprojecten.

Vanuit ons hoofdkantoor in
Bleiswijk en lokale vestiging
in Canada richten wij ons op
met name de Europese en
Noord-Amerikaanse markt.
Wij zijn **gespecialiseerd in het
complete proces**. Van idee en
ontwerp tot aan het in eigen
beheer produceren en bouwen
van uw tuinbouwproject.

Wat u ook wenst, **wij denken
graag met uw mee!**

Build to grow

Meer **informatie** en op de hoogte
blijven van onze **projecten**?

Neem eens een kijkje op onze
website www.havecon.com en
volg ons op **Social Media**.

Lorentzstraat 8 t +31 (0)10 266 32 70
2665 JH Bleiswijk info@havecon.com

ELEKTRAVON · HAKET

tuinbouw-projectpartner

elektrotechniek
assimilatie belichting
klimaatcomputers
inspecties en onderhoud
alarmering systemen

watertechniek
wateropslag
substraatunits
osmose installaties
bevochtiging

gecertificeerd sterdealer
Hoogendoorn Automatisering

Industriestraat 10
2671 CT Naaldwijk
tel: 0174-612210
fax: 0174-621062

Molenweer 12
2291 NR Wateringen
tel: 0174-513437
fax: 0174-513618

www.elektravonhaket.nl

Van fruitgaard voor de deur tot verticale teelt van nieuwe slasoorten in de verlichte kas op het dak: op exact dezelfde plek waar Leen van Gelder sr. vroeger zijn spruiten verbouwde, staat nu het nieuwe Van Gelder hoofdkantoor, bestaande uit een hypermodern magazijn, snijderij en Experience Center met demo-keuken. Het pand behoort tot één van de duurzaamste gebouwen van Nederland.

Gerrit van Gelder
Van Gelder groente & fruit

De duurzaamheidsgedachte om verantwoord met voeding, spullen en de omgeving om te gaan heb ik van huis uit meegekregen en later ook doorgegeven binnen mijn bedrijf. Ik ben opgegroeid op de tuinderij en iedere agrariër weet dat het ophoudt als hij zijn grond uitput. Een gezonde bodem is dus belangrijk voor de toekomst van je bedrijf. Ik vergelijk het weleens met een fundering. Hoe meer goede bouwstenen, hoe sterker het huis.

De producten die wij verhandelen komen veelal uit de grond voor het je mond bereikt. Daarom wil ik stilstaan bij de weg die het voedsel aflegt en de impact van de land- en tuinbouw op de natuur, want je ziet het om je heen gebeuren. Behalve in de dorpen, wonen ook in de steden steeds meer mensen die alle vervuiling niet meer pikken. Ook zij willen schone lucht, een groene leefomgeving en vers voedsel uit de buurt.

De kwaliteit van de bodem, bepaalt voor een gedeelte de smaak van ons voedsel en deze aandacht voor de gezondheid van mens en planeet sijpelt voorzichtig door in alle lagen van de bevolking. Elektrisch rijden wordt steeds populairder en ook de groenteconsumptie is laatste twee

jaar gestegen in ons land. Thema's die nu actueel zijn in de land- en tuinbouw zijn: veilige teelt, klimaatverandering (schade aan de gewassen voorkomen door weersextremen), een klimaatneutraal 2050 en de veranderende consumentenmarkt (meer vraag naar gezonde en smaakvolle producten).

Gezondheid, smaak en duurzaamheid

De samenleving is pas echt gezond als je zelf gezond bent. Het is een cirkel: jij moet een gezonde relatie hebben met de producten die je eet, de leverancier moet een gezonde relatie hebben met de producent en de producent moet gezonde bronnen gebruiken voor de productie van voedsel. Deze cirkel breng ik terug tot drie kernbegrippen: gezondheid, smaak en duurzaamheid. Dit is namelijk waarop we ons de komende tien jaren gaan focussen in Nederland.

Voorspellend produceren

De Nederlandse land- en tuinbouw staat voor een enorme uitdaging om haar positie toekomstbestendig te maken. Ik geloof dat we steeds meer 'voorspellend' gaan produceren en in de toekomst alleen nog maar producten laten groeien, waarvoor

we zeker een afnemer hebben en dat voorkomt tegelijkertijd voedselverspilling. Dit is onder andere mogelijk via verticale teelt. Bij Van Gelder zijn wij hier in samenwerking met verticale teelt specialist PlantLab ook mee gestart. Het telen van 1 kilo groente kost hierbij slechts 1 liter water en dat is spectaculair minder dan de 260 liter water die nodig is bij telen op de koude grond of de 20 liter water bij kasteelt. In de gesloten omgeving zijn er natuurlijk geen invloeden van buiten en worden ruimte, energie en grondstoffen zo efficiënt mogelijk gebruikt.

Vertical Farming zoals het internationaal wordt genoemd is een jonge vorm van landbouw, maar staat wereldwijd in de belangstelling. Bladgroenten en kruiden kunnen simpelweg overal worden verbouwd, als er maar water is. En terwijl Nederland al in de absolute top staat als het aankomt op het produceren en verhandelen van groenten en fruit, zijn we straks ook wereldwijd voorloper met de indoor teelt.

2050

Een belangrijke ontwikkeling is de toenemende vraag van de consument naar veilig en gezond voedsel en een groene leefomgeving. En om ervoor te zorgen dat iedereen ook in de toekomst kans heeft op gezonde voeding, zal er in de voedingssector heel wat moeten gebeuren. Persoonlijk geloof ik dat dit de toekomst is, want je kunt het hele jaar door produceren, zonder afhankelijk te zijn van de seizoenen, het weer en zonlicht.

Tot slot

Van Gelder wil de keten van produceren naar consumeren veel kleiner maken en daarbij rekening houden met het klimaat. Mijn verhaal is dus niet alleen een verhaal van groei, maar ook van duurzaamheid. Mijn motto is: hoe lokaler het voedsel, hoe lager het effect op het milieu, hoe beter de smaak.

Klaas Quartel BV
 LOON- EN TRANSPORTBEDRIJF
 's-Gravenzande Tel. 0174 - 41 33 37

Onderdeel van de ROCKWOOL Groep

Benieuwd naar hoe data u nog beter kan helpen bij het telen?
 Ontdek e-Gro – Het software platform voor data driven Precision Growing

www.grodan.nl/e-Gro

Sonneveld Voogd Adviesgroep

VERTROUWD, DESKUNDIG en
 100% ONAFHANKELIJK

- Verzekeringen
 Particuliere en bedrijfsverzekeringen met een specialisme in de glastuinbouw.
- Hypotheken
 Met advies dat verder gaat dan alleen de financiering.
- Bedrijfszekerheid
 Advies om de continuïteit van de onderneming te waarborgen.
- Financieel advies
 Voor de werknemer, de ondernemer en de directeur-grotaandeelhouder (DGA).

Van de Kastelestraat 56a, 2691ZP, 's-Gravenzande - Tel 0174-440044

WWW.SONNEVELDVOOGD.NL

WATERGEKOELDE LED GROW LIGHTS

DE MEEST DUURZAME OPLOSSING

DE TECHNOLOGIE VAN WATERKOELING

De LED-verlichting van Oreon werkt op een actief waterkoelingssysteem. Een high-tech oplossing die volgens het 'plug-and-play' principe makkelijk en snel kan worden geïnstalleerd.

Het waterkoelingssysteem bestaat in de meeste gevallen uit 2 circuits gescheiden door een warmtewisselaar. Het eerste circuit zorgt voor een constante stroming van water vanaf de warmtewisselaar naar en van de armaturen. Koel water wordt naar de lampen gepompt. Daar neemt het water de overvloedige hitte op van de lampen. Dit opgewarmde water stroomt terug naar de warmtewisselaar.

In de warmtewisselaar wordt het opgewarmde water door een tweede (gescheiden van het eerste) circuit gekoeld. Dit water komt bijvoorbeeld uit een bassin of silo, maar kan ook actief gekoeld worden zoals met een dry-air cooler of een HVAC.

De gewonnen warmte kan hergebruikt worden in bijvoorbeeld groeibuizen of -slangen, teeltvijvers of om sproeiwater te verwarmen.

TOP LIGHT

MULTI-LAYER LIGHT

DE VOORDELEN VAN WATERGEKOELDE LED-ARMATUREN

- + Warmte en licht zijn onafhankelijk van elkaar te sturen, wat zorgt voor een gebalanceerd klimaat.
- + De kas warmt minder snel op, waardoor er langer kan worden belicht.
- + De levensduur van de individuele leds, de driver en het gehele armatuur wordt verlengd.
- + Dankzij de actieve waterkoeling zijn er geen koel ventilatoren nodig en zijn de armaturen onderhoudsvriendelijk.
- + Er passen meer leds in een armatuur waardoor een compact armatuur toch hoge lichtniveaus kan behalen.
- + Dankzij de hoge efficiëntie kan een teler méér op energie besparen zonder in te leveren op de licht output.

KLUGT QUALITY PLANTS

Ambitieuze en innovatieve familiebedrijf gespecialiseerd in de opkweek van diverse groente en sierteelt gewassen.

Op zoek naar een uitdaging:
www.klugtqualityplants.nl/vacature/

Samen sterker

Oxin Growers is de leidende telerscoöperatie in Nederland voor telers van vollegrondsgroenten, kasgroenten en fruit.

Dagelijks zetten onze leden zich in om smaakvolle groenten en fruit van topkwaliteit te leveren. Met elkaar. Want samen staan we sterker.

Verbinden

Oxin Growers brengt teelt, telers en afzet bijeen in de best denkbare combinaties, waardoor onze leden zoveel mogelijk kunnen ondernemen. Oxin Growers regelt daarbij de contracten, facturatie en betaling en ondersteunt de leden bij het behalen van gevraagde kwaliteitscertificaten. Onze aanpak is persoonlijk met aandacht voor het individuele lid. Dat maakt dat Oxin Growers de partij is voor grote en kleine teeltbedrijven, voor volumeproducten en specialty telers.

De voordelen op een rijtje:

- Op maat ontzorging voor onze leden
- Afzetzekerheid
- Lage contributiekosten
- Toegang tot GMO-subsidie
- Betalingszekerheid
- Belangenbehartiging
- Direct en persoonlijk contact
- Betrouwbaar. Onze werkwijze is transparant. Bij Oxin Growers krijgen leden gelijke kansen
- Inkoop van teeltbenodigdheden en verpakkingsmateriaal tegen de beste prijs uit de markt

+31 (0)180 203 203 - info@oxin-growers.nl - oxin-growers.nl

‘Alles draait
om het juiste
recept!’

Arjan van der Pligt, operationeel directeur,
Pligt Professionals

 **voeden en
tuinbouw**

Meststoffen zijn de basis voor een goede start
van uw teelt. Het juiste recept is daarbij heel
belangrijk. Van Iperen heeft daarom een nieuw
meststoffenrekenprogramma ontwikkeld.
Meer weten? Kijk op [iperen.com/recept](https://www.iperen.com/recept)

 VAN IPEREN
groeispecialist sinds 1921

[iperen.com](https://www.iperen.com)

KLAVERJASSPELREGELS

Met de unieke Tuinbouw Jongeren speelkaarten kun je voortaan klaverjassen of een ander kaartspel spelen. Klaverjassen speel je met zijn vieren – twee tegen twee – waarbij je partner tegenover je zit. Samen moet je meer punten halen dan de tegenpartij. Het dek bestaat uit 32 kaarten in vier kleuren: klaver, harten, schoppen en ruiten. Alle kaarten onder de 7 en de jokers spelen niet mee.

De kaarten worden blind 3-2-3 verdeeld onder de spelers, en bij iedere nieuwe beurt een nieuwe (volgende) deler. Na het delen pak je je kaarten op en mag degene die na de deler zit (met de klok mee) de troef maken. Troef maken betekent één van de vier kleuren kiezen, waarvan je denkt dat je meer dan de helft van de punten zal halen.

De speelkaarten in de troefkleur zijn aanzienlijk meer waard dan de andere drie kleuren. Houdt in je achterhoofd dat je maat ook acht speelkaarten heeft. Er mag tijdens het kaartspel niet met elkaar getipt worden. Er bestaan methodes om te ‘seinen’ met je speelkaarten op tafel.

Troef maken

De troefkleur is gekozen en de eerste speler komt uit met zijn speelkaart. Deze kleur is leidend en moet gevolgd worden. Kun je niet volgen op een ‘gewone’ speelkaart, dan moet je introeven. Mocht er na jou nog een speler zijn die de gevraagde kleur ook niet kan meegooien dan moet hij jouw troefkaart weer overtroeven.* Kun je niet volgen én geen troefkaart in handen hebben, gooi dan lage kaarten op.

Iedere slag van vier kaarten wordt van tafel gepakt door de partij die de hoogste kaart heeft gespeeld. Aan het einde van het spel, na acht slagen, worden de punten geteld. Degene die troef heeft gemaakt moet meer dan de helft van de punten (+1) halen om niet ‘nat’ te gaan. Wanneer dit team dit niet haalt wordt zijn voordeel een nadeel en hebben ze geen punten, die gaan dan allemaal naar de tegenpartij. Nadat iedereen tweemaal troef heeft gemaakt is het spel ten einde.

Roem halen

Er zijn extra punten te behalen:

- De laatste slag is 10 punten;
- Drie of vier opvolgende kaarten zijn 20 (bij drie) en 50 (bij vier) roem waard;
- Vier dezelfde kaarten (van 10 tot aas) op tafel zijn 100 roem waard, en vier boeren leveren zelfs 200 roem op;
- *Stuk* is als de vrouw en de heer van de troefkaart samen op tafel liggen. Dit is 20 roem waard. Mocht het stuk binnen een drie- of zelfs vierkaart vallen, dan gelden beide, dus totaal 40 resp. 70 roem;
- *Pit* is wanneer je (samen met je maat) alle acht slagen haalt. Je krijgt dan 100 extra punten;
- Een speler die verzaakt krijgt 100 strafpunten. Soms wordt ervoor gekozen dit duo nat te laten gaan.
- Roem moet hardop vermeld worden!

Veel speelplezier!

*Er zijn varianten van Klaverjassen waarbij deze ‘troefplicht’ of het overtroeven niet geldt. Spreek dit vooraf goed af!

Troef		Niet-troef	
Boer	20	Aas	11
Negen	14	Tien	10
Aas	11	Heer	4
Tien	10	Vrouw	3
Heer	4	Boer	2
Vrouw	3	Negen	0
Acht	0	Acht	0
Zeven	0	Zeven	0

Situatie	Roem
Laatste slag	10
Drie opvolgend	20
Vier opvolgend	50
Vier opvolgend (10 tot Aas)	100
Vier boeren	200
Vrouw + heer troef (stuk)	20
Stuk binnen 3 opvolgend	40
Stuk binnen 4 opvolgend	70
Alle slagen (pit)	100

**MEGA
MEGA** substrates

step up your mind

STRATEGIE

- | merkstrategie
- | marketingstrategie

BRANDING

- | huisstijl
- | brand activation

ONLINE MARKETING

- | webdesign en -development
- | google-optimalisatie, -ads

